

УДК 159.9.072:378.015.3:364.044.24
DOI 10.32755/sjeducation.2026.01.135

НАУКОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО РОБОТИ З ІНКЛЮЗИВНИМИ РОДИНАМИ

Завацький Вадим Юрійович,

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології,

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
(69000, Україна, м. Запоріжжя, вул. Наукового містечка, 59,
e-mail: vadzavatskiy@gmail.com)
ORCID: 0000-0001-9946-9113;*

Остополець Ірина Юрївна,

кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології,
*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
(69000, Україна, м. Запоріжжя, вул. Наукового містечка, 59,
e-mail: irinaostopolets@gmail.com)
ORCID: 0000-0001-7315-2062;*

Соколова Ірина Михайлівна,

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри загальної та клінічної психології,
*Харківський національний медичний університет
(61022, Україна, м. Харків, просп. Науки, 4,
e-mail: sokolovairina2903@gmail.com)
ORCID: 0000-0002-9405-0783*

У статті здійснено цілісний теоретико-методологічний аналіз наукових детермінант формування професійної готовності майбутніх психологів до роботи з інклюзивними родинами. Актуальність дослідження зумовлена трансформацією освітньої парадигми в Україні та зростанням суспільного запиту на фахівців, здатних забезпечувати системний супровід інклюзивного мікросоціуму. Професійну готовність інтерпретовано як інтегральне утворення, що структурно охоплює когнітивний, мотиваційний, особистісний та поведінковий компоненти. Особливу увагу приділено специфіці інклюзивної родини як об'єкта діяльності, що функціонує в умовах хронічного стресу та соціальної ізоляції.

Авторами систематизовано внутрішні детермінанти готовності (емпатійність, толерантність, емоційна стійкість) та зовнішні чинники

(освітні стандарти, методичне забезпечення, практико-орієнтоване середовище). Обґрунтовано ефективність інтерактивних технологій як засобу трансформації теоретичних знань у професійні компетентності. Визначено етапи становлення фахівця та акцентовано значущість деонтологічної підготовки. Зроблено висновок, що системна реалізація окреслених детермінант підвищує якість психологічної допомоги інклюзивним родинам та сприяє ефективній імплементації ідей інклюзії в сучасному соціокультурному просторі.

Ключові слова: професійна готовність, майбутні психологи, інклюзивна родина, особливі освітні потреби, наукові детермінанти, психологічний супровід.

SCIENTIFIC DETERMINANTS OF DEVELOPING PROFESSIONAL READINESS IN FUTURE PSYCHOLOGISTS FOR WORKING WITH INCLUSIVE FAMILIES

Zavatskyi Vadym,

Doctor of Psychological Sciences, Professor,

Professor of the Department of Psychology,

Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University

(59 Naukovoho Mistechka Street, Zaporizhzhia, 69000, Ukraine,

e-mail: vadzavatskiy@gmail.com)

ORCID: 0000-0001-9946-9113;

Ostopolets Iryna,

PhD in Psychology, Associate Professor of the Department of
Psychology, *Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University*

(59 Naukovoho Mistechka Street, Zaporizhzhia, 69000, Ukraine,

e-mail: irinaostopolets@gmail.com)

ORCID: 0000-0001-7315-2062;

Sokolova Iryna,

Doctor of Psychological Sciences, Professor,

Professor of the Department of General and Clinical Psychology,

Kharkiv National Medical University

(4 Nauky Avenue, Kharkiv, 61022, Ukraine,

e-mail: sokolovairina2903@gmail.com)

ORCID: 0000-0002-9405-0783

The article provides a holistic theoretical and methodological analysis of the scientific determinants underlying the formation of professional readiness in pre-service psychologists for engagement with inclusive families. The relevance of the study is driven by the transformation of Ukraine's educational paradigm and the increasing social demand for specialists capable of providing systemic support for the inclusive microsystem. Professional readiness is interpreted as an integral

construct, structurally encompassing cognitive, motivational, personal, and behavioral components. Particular attention is devoted to the specific characteristics of the inclusive family as an object of professional activity functioning under conditions of chronic stress and social isolation.

The authors systematize the internal determinants of readiness (empathy, tolerance, emotional stability) and external factors (educational standards, methodological support, practice-oriented environment). The effectiveness of interactive technologies as a means of transforming theoretical knowledge into professional competencies is substantiated. The stages of professional development are identified, and the significance of deontological training is emphasized. It is concluded that the systemic implementation of the outlined determinants enhances the quality of psychological assistance to inclusive families and facilitates the effective implementation of inclusion within the contemporary socio-cultural space.

Key words: *professional readiness, pre-service psychologists, inclusive family, special educational needs, scientific determinants, psychological support.*

Постановка проблеми. Трансформаційні процеси в системі освіти України, зумовлені утвердженням інклюзивної та гуманістичної парадигми, актуалізують суспільний запит на фахівців, спроможних забезпечувати комплексний психологічний супровід не лише дитини з особливими освітніми потребами, а й її найближчого соціального оточення – передусім сім'ї. Родини, які виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку, перебувають у стані тривалої дії стресогенних чинників, що підвищує ризик деструкції внутрішньосімейних взаємин, соціальної ізоляції та хронічної емоційної напруги батьків, і потребують особливої психологічної підтримки і супроводу [1; 6; 7; 8].

Водночас, попри розширення мережі інклюзивно-ресурсних центрів, проблема професійної готовності майбутніх психологів до роботи з такими сім'ями залишається нерозв'язаною, оскільки система вищої освіти здебільшого зорієнтована на теоретичну підготовку до роботи з дитиною. Питання системної сімейної підтримки та кризового консультування батьків не набули належного методичного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Традиційним вектором у межах дослідження фахової підготовки спеціалістів виступає вивчення феномену психологічної готовності, теоретичне підґрунтя якого закладено у працях Л. Карамушки і Т. Канівець [5]. Реалізація компетентнісного підходу дозво-

ляє інтерпретувати готовність як складне інтегративне утворення, архітектоніка якого детермінована системним взаємозв'язком когнітивного, мотиваційно-ціннісного та операційного компонентів.

У межах інклюзивної парадигми особливого теоретико-практичного значення набувають розвідки Г. Варіної [1], С. Ісаєвич, Н. Заболотної та В. Омелянської [4], які обґрунтовують комплексний характер професійної підготовки психологів до роботи з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я. Автори доводять, що базисом ефективної діяльності в інклюзивному просторі виступає формування специфічної готовності до корекційного супроводу осіб із психофізичними порушеннями, рівень якої безпосередньо корелює з якістю психологічного супроводу суб'єктів інклюзії.

Сучасний етап розвитку наукової думки характеризується зміщенням акцентів на розвиток гнучких навичок (soft skills), емоційної стійкості як фундаментальних умов професійної спроможності фахівця. Зокрема, Н. Волкова та І. Олійник вказують на роль інтерактивних методів, таких як соціально-психологічні тренінги. [3]

Зазначена тенденція є актуальною для нашого дослідження, адже взаємодія з мікросоціумом дитини з особливими освітніми потребами (передусім з батьками) вимагає від психолога не лише фундаментальних знань, а й високого рівня емоційного інтелекту, резильєнтності та здатності до конструювання діалогу в умовах підвищеної психологічної напруги.

Виділення не розв'язаних раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Попри наявність значної кількості наукових праць, присвячених проблемі професійної готовності майбутніх психологів, у сучасних дослідженнях недостатньо розкрито питання її формування саме щодо роботи з інклюзивними родинами як цілісними сімейними системами. Не визначено чіткої моделі професійної готовності майбутніх психологів до роботи із сім'ями, які виховують дитину з особливими освітніми потребами, що актуалізує потребу в проведенні цього дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та системний аналіз наукових детермінант, що зумовлюють формування професійної готовності майбутніх психологів до здійснення соціально-психологічного супроводу сімей, які виховують дітей з особливими освітніми потребами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування професійної готовності майбутніх психологів до взаємодії з інклюзивними родинами постає як багатоаспектний процес становлення цілісного інтегрального утворення особистості. Оскільки фахова компетентність є фундаментом інклюзивного простору, підготовка до супроводу сімей, які виховують дітей з особливими освітніми потребами (ООП), потребує системного впливу на когнітивну, мотиваційну, особистісну та конативну сфери студента. [7; 9] Динаміка професійного становлення передбачає траєкторію від репродуктивного відтворення знань до творчого рівня – здатності до інноваційного проєктування стратегій допомоги, що актуалізує пошук детермінант стимулювання цього переходу.

Специфічний комплекс психосоціальних викликів інклюзивної родини визначає змістове наповнення фахової підготовки. Пріоритетним завданням психолога стає системна фасилітація сімейного мікросоціуму, що перебуває у стані перманентного стресу. Ключовою деструкцією інклюзивних сімей є соціальна ізоляція та стигматизація, які провокують у батьків відчуття меншовартості та деформують систему внутрішньосімейних взаємин [8]. Тому професійна готовність фахівця має містити здатність до активізації внутрішніх ресурсів родини задля її успішної соціальної реінтеграції та психологічної стабілізації.

Окремим вектором підготовки постає аналіз кризових станів батьків. Спираючись на концепцію Т. Титаренко [12], ми розглядаємо широкий спектр реакцій на дефіцитарний розвиток дитини – від депресивного розпаду до закріплення «культури страждання» як сенсожиттєвої стратегії. Відповідно, майбутній фахівець має володіти інструментарієм трансформації цих деструктивних станів у стратегії активної адаптації та посттравматичного зростання. Це потребує від студента-

психолога не лише операційного володіння техніками, а й високої етичної зрілості та емоційної резильєнтності.

Ефективність психологічного супроводу інклюзивної родини детермінується й рівнем розвитку професійно важливих якостей фахівця, що становлять стрижень його особистісної готовності. У процесі фахової підготовки освітній акцент зміщується з репродуктивної трансляції знань на цілеспрямовану інструменталізацію особистісних рис студента, перетворюючи їх на фаховий інструментарій. Ключовим вектором цього процесу є формування професійної емпатії, толерантності, резильєнтності, психологічної проникливості, комунікативної лабільності. Оскільки емпіричні дані часто фіксують недостатній рівень сформованості цих якостей на початкових етапах навчання, вища школа має створити певне розвивальне середовище [3; 13]. Через впровадження тренінгових технологій і спеціалізованих програм відбувається активізація внутрішніх ресурсів майбутнього фахівця, що дозволяє розглядати професійну готовність як динамічний процес конверсії особистісного потенціалу у високу фахову компетентність.

Інституційний контур формування професійної готовності майбутніх психологів детермінується Стандартами вищої освіти України, які інтегрують інклюзивний складник у структуру загальних та фахових компетентностей [10; 11]. Системоутворювальним чинником у цьому контексті постає змістовне наповнення освітніх програм і силабусів профільних дисциплін, що фокусуються на деонтологічній підготовці та інтеріоризації етичних норм взаємодії з особами, які мають порушення психофізичного розвитку.

Сучасний етап професіоналізації фахівця також актуалізує цифрову компетентність як здатність до імплементації спеціалізованого програмного забезпечення та інтерактивного інструментарію в архітектоніку корекційного процесу. Динамічний характер інклюзивної парадигми вимагає від майбутнього психолога готовності до саморозвитку, критичної рефлексії новітніх наукових розвідок та адаптації міжнародного досвіду до специфіки вітчизняного соціокультурного простору [1].

Вагоме місце в ієрархії чинників посідає методична палітра навчання, де традиційні академічні форми доповнюються інноваційними підходами, що дозволяють студенту рефлексивно «прожити» професійну ситуацію. Інтерактивні технології стають інструментом глибинної інтеграції навичок через досвід безпосереднього реагування [13; 14]. Особливу цінність мають соціально-психологічні тренінги, спрямовані на відпрацювання антикризових комунікацій; метод кейсів та рольові ігри, що моделюють складну взаємодію з батьками у конфліктних зонах; арттерапевтичні та ігрові технології, які функціонують не лише як клінічний інструментарій, а й як засіб розвитку творчого потенціалу самого студента.

Методична підготовка також передбачає опанування технологій дистанційної взаємодії та публічного діалогу (онлайн-конференції, дискусійні платформи), що сприяє виходу фахівця за межі вузькопрофесійної діяльності у широкий соціальний простір. Особливої значущості набуває впровадження технік майндфулнес (mindfulness) як засобу саморегуляції, що забезпечує професійну стійкість та профілактику вторинної травми під час роботи з важкими клінічними випадками.

Навчальна та виробнича практики є середовищем остаточної апробації та верифікації професійної готовності майбутнього психолога, забезпечуючи перехід від теоретичного моделювання до прийняття відповідальних рішень у реальних умовах інклюзивного простору. Процес практичної підготовки структурується відповідно до ключових векторів фахової діяльності, охоплюючи діагностичний напрям (комплексне оцінювання ресурсів дитини та моніторинг психоемоційного стану батьків), корекційно-розвивальний складник (участь у проектуванні індивідуальних освітніх траєкторій та гармонізації когнітивно-емоційної сфери вихованців), а також консультативно-супроводжувальну роботу, спрямовану на фасилітацію сімейних ресурсів [2].

Синтез викладеного матеріалу дозволяє експлікувати модель формування професійної готовності як результат синергетичної взаємодії зовнішніх та внутрішніх детермінант. Зовнішній контур (нормативні стандарти, інноваційний

методичний супровід та умови практичної підготовки) створює предиктивне розвивальне середовище, тоді як внутрішні детермінанти (аксіологічні орієнтири, стійка мотивація та комплекс професійно важливих якостей) забезпечують глибинну інтерналізацію фахової ролі.

Зазначена модель є динамічною та багатоступеневою структурою, що розгортається через послідовні етапи: пропедевтичний (формування емпатійної установки та інклюзивної культури), теоретико-методологічний (фундація когнітивної бази щодо системної динаміки інклюзивної родини), технологічний (інструменталізація навичок через тренінгові та інтерактивні технології) і завершальний практично-рефлексивний етап, де відбувається верифікація готовності в реальній діяльності під супроводом супервізії.

Кінцевим результатом функціонування цієї моделі є вихід майбутнього фахівця на творчий рівень готовності, що характеризується здатністю до автономного проектування стратегій допомоги, профілактики дезадаптації суб'єктів інклюзії та гармонізації внутрішньосімейних взаємин на засадах партнерства.

Фундаментальним регулятором такої моделі є деонтологічний складник: етичні принципи та професійна ідентичність, що формуються через аналіз складних етичних дилем і кейсів, стають внутрішнім імперативом поведінки студента, забезпечуючи дотримання меж компетенції та високу тактовність у роботі з інклюзивним мікросоціумом.

Висновки. Формування професійної готовності студентів-психологів до взаємодії з інклюзивними родинами постає як динамічний системний процес, детермінований синергією зовнішніх освітніх впливів та інтенсивної внутрішньої особистісної трансформації майбутнього фахівця. Ключовий вектор успішності цієї підготовки полягає у забезпеченні структурної цілісності її фундаментальних компонентів – когнітивного, мотиваційного, поведінкового та особистісного, що створює передумови для переходу студента від репродуктивного засвоєння знань до творчого рівня професійної діяльності.

Системна реалізація окреслених детермінант в освітньому процесі забезпечує не лише високий рівень фахової компетен-

тності, а й становлення стійкої гуманістичної позиції психолога. Це є фундаментальною передумовою для здійснення ефективного психологічного супроводу інклюзивних родин, сприяючи гармонізації їхнього життєвого світу та успішній імплементації ідей інклюзії в сучасному соціокультурному просторі України.

Список використаних джерел

1. Варіна Г. Психологічні засади готовності майбутнього психолога до професійної діяльності в інклюзивному просторі. *Актуальні проблеми сучасної психології: шляхи становлення особистості*. 2020. № 2. С. 67–73.

2. Виробнича практика : методичні рекомендації для спеціальності 053 «Психологія». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 30 с.

3. Волкова Н. П., Олійник І. В. Соціально-психологічний тренінг як метод інтерактивного навчання у процесі підготовки майбутніх психологів до соціально-психологічної підтримки громадян в умовах війни. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15101894>.

4. Ісаєвич С. І., Заболотна Н. М., Омелянська В. І. Готовність майбутніх психологів до роботи з дітьми з обмеженими можливостями здоров'я. *Габітус*. 2023. Вип. 49. С. 47–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.49.7>.

5. Карамушка Л. М., Канівець Т. М. Психологічна готовність студентів до здійснення майбутньої професійної кар'єри: зміст, структура, рівень і чинники. *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2013. Вип. 16. С. 211–219.

6. Колупаєва А., Таранченко О. Визначення векторів та прогностичних орієнтирів системних змін в освіті осіб з особливими потребами. *Теоретичні та методичні проблеми освіти дітей та молоді*. 2021. Вип. 25 (1). С. 137–150. DOI: <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2021-25-1-137-150>.

7. Остополець І. Ю. До проблеми готовності майбутніх психологів до роботи із сім'ями, що виховують дитину з особливими освітніми потребами. *Психологія, фізична культура, спорт та комплексна реабілітація: мультидисциплінарний підхід у вимірі суспільних трансформацій : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції (Ужгород, 13–14 листопада 2025 р.)*. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 100–104. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-568-9-27>.

8. Реброва О. П. Психологічні особливості та проблеми родин, які виховують дитину з особливими освітніми потребами. *Вісник Львівського університету. Серія Психологічні науки*. 2021. Вип. 9. С. 220–228. DOI: <https://doi.org/10.30970/PS.2021.9.28>.

9. Руденок А. І., Гуляк І. М. Компоненти професійної готовності майбутніх психологів до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. *Психологічні травелоги*. 2021. № 1. С. 72–82. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2021-1-7>.

10. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 № 565. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzzeni%20standarty/2021/07/28/053-Psykholohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).

11. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 № 564. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf> (дата звернення: 31.01.2026).

12. Титаренко Т. М. *Психологія життєвого світу особистості* : навч. посіб. Київ : Віпол, 2003. 312 с.

13. Afuzova H. V., Ohorodniichuk Z. V., Pavelkiv V. R., Mamychева O. V., Prokofieva O. O., Androsovykh K. O. Determinants of professional orientation of future psychologists on correctional support of children with psychophysical disorders. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2022. Vol. 13, № 1. P. 188–206. DOI: <https://doi.org/10.18662/brain/13.1Sup1/312>.

14. Ostapolets I., Zavatskyi V. Theoretical and methodological foundations of providing psychological assistance to families raising children with special needs. *Quality of Life in the Global Uncertainty Dimensions* / Pokusa T., Nestorenko T. (Eds.). Opole : Publishing House of the Academy of Applied Sciences, Academy of Management and Administration in Opole, 2025. P. 168–176. URL: <https://zenodo.org/records/18229725>.

References

1. Varina, H. (2020), "Psychological foundations of readiness of future psychologists for professional activity in an inclusive environment", *Current Issues of Modern Psychology: Ways of Personality Development*, № 2, pp. 67–73.

2. Industrial practice (2024), Methodological recommendations for specialty 053 "Psychology", Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, Kyiv.

3. Volkova, N. P. & Oliinyk, I. V. (2025), "Social and psychological training as a method of interactive learning in the process of training future psychologists for social and psychological support of citizens in war conditions", *Pedagogical Academy: Scientetific Notes*, № 16.

4. Isaievych, S. I., Zabolotna, N. M. & Omelianska, V. I. (2023), "The readiness of future psychologists for the work with children with disabilities", *Habitus*, Iss. 49, pp. 47–51.

5. Karamushka, L. M. & Kanivets, T. M. (2013), "Psychological readiness of students for future professional career: Content, structure, levels and factors", *Legal Bulletin of "KROK" University*, № 16, pp. 211–219.

6. Kolupayeva, A. & Taranchenko, O. (2021), "Determining vectors and prognostic guidelines for systemic changes in the education of people with special needs", *Theoretical and Methodical Problems of Children and Youth Education*, Vol. 25, No. 1, pp. 137–150.

7. Ostopolets, I. Yu. (2025), "On the problem of readiness of future psychologists to work with families raising children with special educational needs", *Psychology, Physical Culture, Sport and Comprehensive Rehabilitation: A Multidisciplinary Approach in the Context of Social Transformations* : proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, Uzhhorod, November 13–14, 2025, pp. 100–104, Liha-Pres, Lviv – Torun.

8. Rebrova, O. P. (2021), "Psychological characteristics and problems of families raising children with special educational needs", *Visnyk of the Lviv University. Series Psychological Science*, Iss. 9, pp. 220–228.

9. Rudenok, A. I. & Huliak, I. M. (2021), "Components of professional readiness of future psychologists to work with children with special educational needs", *Psychology Travelogs*, № 1, pp. 72–82.

10. Ukraine (2019), *On approval of the standard of higher education in the specialty 053 "Psychology" for the first (bachelor's) level of higher education* : order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 24.04.2019 No. 564, available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/053-Psykholohiya-bakalavr.28.07-1.pdf>.

11. Ukraine (2019), *On approval of the standard of higher education in the specialty 053 "Psychology" for the second (master's) level of higher education* : order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 24.04.2019 No. 565, available at: [https://mon.gov.ua/static-](https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/053-Psykholohiya-bakalavr.28.07-1.pdf)

objects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053-psikhologiya-mag.pdf.

12. Tytarenko, T. M. (2003), *Psychology of the life world of personality : study guide*, Vipol, Kyiv.

13. Afuzova, H. V., Ohorodniichuk, Z. V., Pavelkiv, V. R., Mamycheva, O. V., Prokofieva, O. O. & Androsovysh, K. O. (2022), "Determinants of professional orientation of future psychologists on correctional support of children with psychophysical disorders", *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, Vol. 13, № 1, pp. 188–206.

14. Ostopolets, I. & Zavatskyi, V. (2025), Theoretical and methodological foundations of providing psychological assistance to families raising children with special needs, in T. Pokusa & T. Nestorenko (Eds.), *Quality of Life in the Global Uncertainty Dimensions*, Publishing House of the Academy of Applied Sciences, Academy of Management and Administration in Opole, Opole, pp. 168–176, available at: <https://zenodo.org/records/18229725>.

Дата першого надходження статті до видання: 02.01.2026.

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 14.01.2026.

Дата публікації (оприлюднення): 23.03.2026.